

Beeldtaal (opdracht 1)

- Kies 2 foto's. De (kranten-) foto's hebben een thema die wat met de samenleving te maken heeft. De mens staat erin centraal. Er zit ook spanning in de foto; er 'is iets aan de hand'.
- Laat het fotobijschrift bij het origineel staan. Lees het!
- Vervolgens worden de foto's besproken in de les.
- Met deze 2 foto's ga je aan het werk ...

De foto's zijn minimaal op A5 formaat

Jesse Klaver (partijleider GroenLinks) en Attte Kuiken (partijleider PvdA) in mei vorig jaar in Luxor Live, Arnhem, tijdens een avond over de linkse samenwerking.

LINKSE SAMENWERKING

Flirten, vasthouden, afstoten

In Den Haag zijn GroenLinks en de PvdA steeds enthousiaster over het linkse blok dat ze aan het smeden zijn. Hoe wenselijk is de samenwerking in de provincies? Waar is een fusie op komst, waar is er juist verzet? Een rondgang.

Door onze redacteurs
Pin van den Dool en
Philip de Witt Wijnen

DEN HAAG. Op hun nieuwe campagne-outfit is het nog even wachten. „De eerste bestelling is vertraagd“, moet de Zeewuise fractievoorzitter Gerwv Temminck van GroenLinks bekennen. Er komt rode jas en een groene jas, maar daarsop de logo's van beide partijen – maar wel pas twee weken later. Rood-groene jassen bleken niet mogelijk. Maar verder, zegt Temminck, zou de campagne in Zeeland lichtelijk veebeeld moeten zijn voor de samenwerking op links tussen de PvdA en GroenLinks. „Ik snap dat ze in Utrecht of Noord-Holland denken dat ze groot genoeg zijn, maar als je echt dingen wil veranderen, is het altijd beter om de krachten te bundelen.“

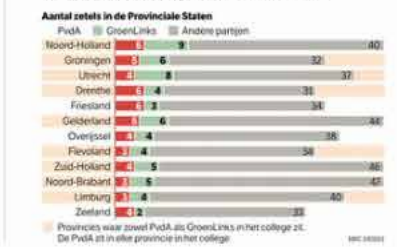
Bij de aankomende Provinciale Statenverkiezingen gaan de Zeewuise afdelingen van GroenLinks en PvdA al veel verder dan elders in het land. In Zeeland staan ze op 15 maart samen op één kieslijst, met PvdA-geleptoreerde Anita Pijpe als lijsttrekker en GroenLinks-er Kemink op plek 2. Ze hebben één programma geschreven en zullen na de verkiezingen één fractie in de Staten vormen. Daarna hopen ze samen in het nieuwe college van Ge deputeerde Staten aan te schuiven.

Ze ver zijn de andere provincies nog lang niet. Uit een rondgang van NRC langs alle 21 provinciale lijsttrekkers van PvdA en GroenLinks blijkt dat in de elf andere provincies geen concrete plannen bestaan voor een provinciale fractiefusie na de verkiezingen. In sommige provincies zal wel gedeeltelijk samen campagne worden gevoerd, of er zijn plannen om

partijcoölocatie van VVD, D66, CDA en ChristenUnie heeft daar nu al geen meerderheid en lijkt verder weg te zakken. De wens samen meer invloed te hebben speelt ook in Zeeland nadrukkelijk een rol. In het verkiezingsprogramma Samen sociaal en duurzaam wordt de Zeewuise fusie van GroenLinks en PvdA inhoudelijk geroemd als „pure noodzaak“. Want „We staan voor de enorme opgave om onze planet leefbaar te houden en de ongelijkheid te bestrijden“.

De provincies waar beide partijen groot zijn, wordt de noodzaak van samenwerking niet geveld. In Groningen is GroenLinks de grootste met zes zetels, de PvdA de tweede met vijf. Dat is een kwart van het totaal en maakt dat ze toch wel bijna standaard samen in het college komen. „Wij werken hier goed samen, maar kunnen heel veel steunen trekken als afzonderlijke partijen“, zegt GroenLinks-lijsttrekker en gedeputeerde Melissa van Hoorn. PvdA-collega Tjeerd van Dekken wil ook graag „een zelfstandige koers blijven voeren“, in tijden waarin de bestaanszekerheid van mensen door energiecrisis de ter discussie staat, heeft hij, geven zijn in een gesprek over fusies tijdens de campagne.

Hoe groot zijn de partijen op provincieniveau?

samenwerkingsproces willen doorzetten richting de Tweede Kamerverkiezingen van 2025 - of eerder. Met een gezamenlijk programma en een gezamenlijke lijst.

Zeewuise fusie
In de landelijke campagne trekken partijleiders Jesse Klaver (GroenLinks) en Attte Kuiken (PvdA) al zoveel mogelijk samen. Deze zaterdag trappen de partijen hun campagne samen af in Den Bosch. Met een krachtenbundeling in de Eerste Kamer hopen ze het kabinetbeleid van Rutte IV naar links bij te stellen. Volgens de meeste opiniepeilingen is het denkbaar dat het linksbloks traks de grootste partij in de senaat vormt. De huidige vier-

partijcoalitie van VVD, D66, CDA en ChristenUnie heeft daar nu al geen meerderheid en lijkt verder weg te zakken. De wens samen meer invloed te hebben speelt ook in Zeeland nadrukkelijk een rol. In het verkiezingsprogramma Samen sociaal en duurzaam wordt de Zeewuise fusie van GroenLinks en PvdA inhoudelijk geroemd als „pure noodzaak“. Want „We staan voor de enorme opgave om onze planet leefbaar te houden en de ongelijkheid te bestrijden“.

De provincies waar beide partijen groot zijn, wordt de noodzaak van samenwerking niet geveld. In Groningen is GroenLinks de grootste met zes zetels, de PvdA de tweede met vijf. Dat is een kwart van het totaal en maakt dat ze toch wel bijna standaard samen in het college komen. „Wij werken hier goed samen, maar kunnen heel veel steunen trekken als afzonderlijke partijen“, zegt GroenLinks-lijsttrekker en gedeputeerde Melissa van Hoorn. PvdA-collega Tjeerd van Dekken wil ook graag „een zelfstandige koers blijven voeren“, in tijden waarin de bestaanszekerheid van mensen door energiecrisis de ter discussie staat, heeft hij, geven zijn in een gesprek over fusies tijdens de campagne.

LINKSE SAMENWERKING

Flirten, vasthouden, afstoten

In Den Haag zijn GroenLinks en de PvdA steeds enthousiaster over het linkse blok dat ze aan het smeden zijn. Hoe wenselijk is de samenwerking in de provincies? Waar is een fusie op komst, waar is er juist verzet? Een rondgang.

Jesse Klaver (partijleider GroenLinks) en Attte Kuiken (partijleider PvdA) in mei vorig jaar in Luxor Live, Arnhem, tijdens een avond over de linkse samenwerking.

LINKSE SAMENWERKING

Flirten, vasthouden, afstoten

geit niet op het pluche. Een fusie maak ik niet mee. Sam Pomes Goerlincs Deente

maan wil hij ook niet dat het ballonincident zijn ontmoetingen in China overschaduw. De Amerikaanse regering zei donderdag ervan „overtuigd“ te zijn dat China „de eigenaar is van [deze] observatieballoon“, die onder meer over de staat Montana is gevlogen, in het noordwesten van de VS. Daar bevinden zich ondergrondse silo's voor intercontinentale raketten. Een Chinese woordvoerder zei donderdag nog dat het „voorbarig is om te speculeren en de zaak op te kloppen voor de feiten zijn gevestigd“. Maar een slag later erkende hij de werkgelatenheid belangrijk vindt. „Wij zijn voorstander onder voorwaarden het aantal vliegers mag per saldo niet omhoog en de CO₂-uitstoot moet dalen.“ Voor Tweente en Edele geldt dat beide luchtballonnen bezig zijn met toekomstplannen. GroenLinks vindt dat de vliegvelden wegens de klimaatopgave dicht moeten, de PvdA houdt een slag om de arm. Jesse Klaver en Attte Kuiken zijn steeds enthousiaster over het „stevige linkse blok“ dat zij in Den Haag aan het smeden zijn, maar de partijtoppen geven provinciale afdelingen alle vrijheid om hun eigen tempo te bepalen. Alles samen, zoals de leden gesternd voor een motie om „elkaar vast te houden bij onderhandelingen“. In Noord-Brabant zijn plannen om samen te rijden en had de top 10 van kandidatenlijsten al een kennismakingsbijeenkomst. „We zijn hier in Brabant echt aan het flirten met elkaar“, zegt GroenLinks-lijsttrekker Jan van der Linden.

Ideologische toesadering
Over één ding zijn de lijsttrekkers het volmondig eens: de inhoudelijke verschillen tussen PvdA en GroenLinks zijn op provinciaal niveau klein. Ze zien vooral accentverschillen in de verkiezingsprogramma's. De PvdA zich wat meer op sociaal-economische onderwerpen als wonen en arbeidsmarkt, waar GroenLinks de nadruk legt op klimaat en stikstof. Die thema's zijn steeds meer met elkaar verbonden, schreven de twee wetenschappelijke bureaus van PvdA en GroenLinks maandag in het discussiestuk Samen ont-

maan wil hij ook niet dat het ballonincident zijn ontmoetingen in China overschaduw. De Amerikaanse regering zei donderdag ervan „overtuigd“ te zijn dat China „de eigenaar is van [deze] observatieballoon“, die onder meer over de staat Montana is gevlogen, in het noordwesten van de VS. Daar bevinden zich ondergrondse silo's voor intercontinentale raketten. Een Chinese woordvoerder zei donderdag nog dat het „voorbarig is om te speculeren en de zaak op te kloppen voor de feiten zijn gevestigd“. Maar een slag later erkende hij de werkgelatenheid belangrijk vindt. „Wij zijn voorstander onder voorwaarden het aantal vliegers mag per saldo niet omhoog en de CO₂-uitstoot moet dalen.“ Voor Tweente en Edele geldt dat beide luchtballonnen bezig zijn met toekomstplannen. GroenLinks vindt dat de vliegvelden wegens de klimaatopgave dicht moeten, de PvdA houdt een slag om de arm. Jesse Klaver en Attte Kuiken zijn steeds enthousiaster over het „stevige linkse blok“ dat zij in Den Haag aan het smeden zijn, maar de partijtoppen geven provinciale afdelingen alle vrijheid om hun eigen tempo te bepalen. Alles samen, zoals de leden gesternd voor een motie om „elkaar vast te houden bij onderhandelingen“. In Noord-Brabant zijn plannen om samen te rijden en had de top 10 van kandidatenlijsten al een kennismakingsbijeenkomst. „We zijn hier in Brabant echt aan het flirten met elkaar“, zegt GroenLinks-lijsttrekker Jan van der Linden.

Ideologische toesadering
Over één ding zijn de lijsttrekkers het volmondig eens: de inhoudelijke verschillen tussen PvdA en GroenLinks zijn op provinciaal niveau klein. Ze zien vooral accentverschillen in de verkiezingsprogramma's. De PvdA zich wat meer op sociaal-economische onderwerpen als wonen en arbeidsmarkt, waar GroenLinks de nadruk legt op klimaat en stikstof. Die thema's zijn steeds meer met elkaar verbonden, schreven de twee wetenschappelijke bureaus van PvdA en GroenLinks maandag in het discussiestuk Samen ont-

Jesse Klaver (partijleider GroenLinks) en Attte Kuiken (partijleider PvdA) in mei vorig jaar in Luxor Live, Arnhem, tijdens een avond over de linkse samenwerking.

LINKSE SAMENWERKING

Flirten, vasthouden, afstoten

geit niet op het pluche. Een fusie maak ik niet mee. Sam Pomes Goerlincs Deente

maan wil hij ook niet dat het ballonincident zijn ontmoetingen in China overschaduw. De Amerikaanse regering zei donderdag ervan „overtuigd“ te zijn dat China „de eigenaar is van [deze] observatieballoon“, die onder meer over de staat Montana is gevlogen, in het noordwesten van de VS. Daar bevinden zich ondergrondse silo's voor intercontinentale raketten. Een Chinese woordvoerder zei donderdag nog dat het „voorbarig is om te speculeren en de zaak op te kloppen voor de feiten zijn gevestigd“. Maar een slag later erkende hij de werkgelatenheid belangrijk vindt. „Wij zijn voorstander onder voorwaarden het aantal vliegers mag per saldo niet omhoog en de CO₂-uitstoot moet dalen.“ Voor Tweente en Edele geldt dat beide luchtballonnen bezig zijn met toekomstplannen. GroenLinks vindt dat de vliegvelden wegens de klimaatopgave dicht moeten, de PvdA houdt een slag om de arm. Jesse Klaver en Attte Kuiken zijn steeds enthousiaster over het „stevige linkse blok“ dat zij in Den Haag aan het smeden zijn, maar de partijtoppen geven provinciale afdelingen alle vrijheid om hun eigen tempo te bepalen. Alles samen, zoals de leden gesternd voor een motie om „elkaar vast te houden bij onderhandelingen“. In Noord-Brabant zijn plannen om samen te rijden en had de top 10 van kandidatenlijsten al een kennismakingsbijeenkomst. „We zijn hier in Brabant echt aan het flirten met elkaar“, zegt GroenLinks-lijsttrekker Jan van der Linden.

Ideologische toesadering
Over één ding zijn de lijsttrekkers het volmondig eens: de inhoudelijke verschillen tussen PvdA en GroenLinks zijn op provinciaal niveau klein. Ze zien vooral accentverschillen in de verkiezingsprogramma's. De PvdA zich wat meer op sociaal-economische onderwerpen als wonen en arbeidsmarkt, waar GroenLinks de nadruk legt op klimaat en stikstof. Die thema's zijn steeds meer met elkaar verbonden, schreven de twee wetenschappelijke bureaus van PvdA en GroenLinks maandag in het discussiestuk Samen ont-

maan wil hij ook niet dat het ballonincident zijn ontmoetingen in China overschaduw. De Amerikaanse regering zei donderdag ervan „overtuigd“ te zijn dat China „de eigenaar is van [deze] observatieballoon“, die onder meer over de staat Montana is gevlogen, in het noordwesten van de VS. Daar bevinden zich ondergrondse silo's voor intercontinentale raketten. Een Chinese woordvoerder zei donderdag nog dat het „voorbarig is om te speculeren en de zaak op te kloppen voor de feiten zijn gevestigd“. Maar een slag later erkende hij de werkgelatenheid belangrijk vindt. „Wij zijn voorstander onder voorwaarden het aantal vliegers mag per saldo niet omhoog en de CO₂-uitstoot moet dalen.“ Voor Tweente en Edele geldt dat beide luchtballonnen bezig zijn met toekomstplannen. GroenLinks vindt dat de vliegvelden wegens de klimaatopgave dicht moeten, de PvdA houdt een slag om de arm. Jesse Klaver en Attte Kuiken zijn steeds enthousiaster over het „stevige linkse blok“ dat zij in Den Haag aan het smeden zijn, maar de partijtoppen geven provinciale afdelingen alle vrijheid om hun eigen tempo te bepalen. Alles samen, zoals de leden gesternd voor een motie om „elkaar vast te houden bij onderhandelingen“. In Noord-Brabant zijn plannen om samen te rijden en had de top 10 van kandidatenlijsten al een kennismakingsbijeenkomst. „We zijn hier in Brabant echt aan het flirten met elkaar“, zegt GroenLinks-lijsttrekker Jan van der Linden.

Ideologische toesadering
Over één ding zijn de lijsttrekkers het volmondig eens: de inhoudelijke verschillen tussen PvdA en GroenLinks zijn op provinciaal niveau klein. Ze zien vooral accentverschillen in de verkiezingsprogramma's. De PvdA zich wat meer op sociaal-economische onderwerpen als wonen en arbeidsmarkt, waar GroenLinks de nadruk legt op klimaat en stikstof. Die thema's zijn steeds meer met elkaar verbonden, schreven de twee wetenschappelijke bureaus van PvdA en GroenLinks maandag in het discussiestuk Samen ont-

toekomst in hand dat zaterdag op spoken en moe een gezamenlijk en sociale polit met elkaar.“ En we de klimaat- op een daadkr manier bestrid heid van veel m ongelijkheid v Maar het kan en GroenLinks dere afweging scale waarden l ze tegenover el uitbreiding van in Born. Het be ductiehal, waar het naastgeleg gekapt. „Dan i kaar tegen“, er per Kuntzelaer behoud van w onze roots.“ Gro ten zegt. „Wij h kap van het tw gestemd. Wij d de economie al Twee inbouw meer provincie staan van lokal wen van wonn bebouwde kom lijsttrekker An het. „Wij hecht zen, GroenLink schap.“ Sinan C lijsttrekker in Z net wat scherp wen in het groo potentiële bou polder Rijnbe gemeente raads zwam tussen G en PvdA (bouw

is samengaan niet vanzelfsprekend. „De PvdA is hier van oudsher groot, wij een kleine partij in de oppositie“, zegt de Friese GroenLinks-lijsttrekker Charde Rulpers. Inhoudelijk samenwerken gaat heel

GroenLinks
geit niet op

Fotobijlschrift:
Jesse Klaver (partijleider GroenLinks) en Attte Kuiken (partijleider PvdA) discussiëren in Arnhem over samenwerking, in mei vorig jaar.
Foto David van Dam

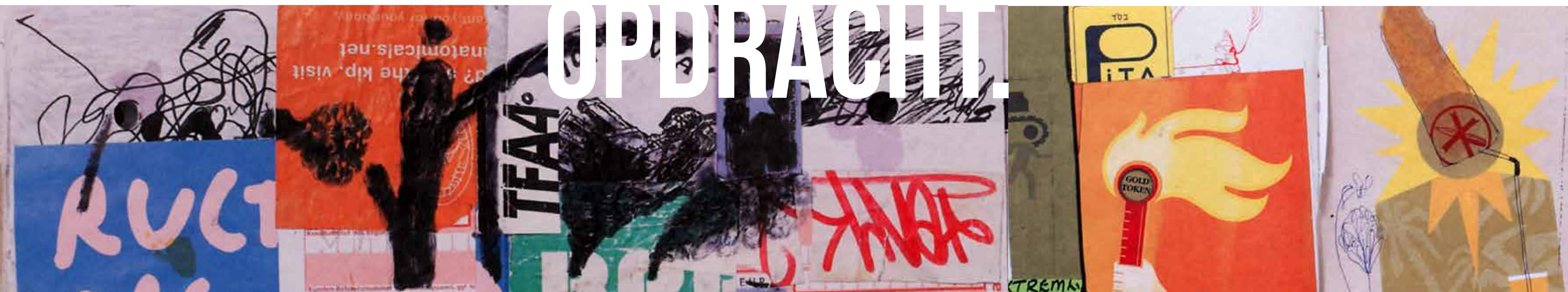
De Chinese ballonnen boven Montana.

Pas de bewerking A tm G toe. Verander de twee foto's op zo'n manier, dat er steeds weer een nieuwe betekenis ontstaat. Ga bij elke bewerking uit van het origineel.

- A. Tekst toevoegen in het beeld
- B. Kleur toevoegen in het beeld
- C. Omgeving toevoegen met het beeld (foto v/d foto).
- D. Beeld toevoegen in het beeld
- E. Beeld samenvoegen met ander beeld
- F. Schilderen/tekenen van het beeld
- G. Een eigen variatie... van het beeld

Resultaat

- 2 foto's (origineel)
- 7 x2 foto's met beeldmanipulatie

Een voorbeeld van een uitwerking:

■ D. Beeld toevoegen in het beeld

Origineel

Bewerking: D. Beeld toevoegen in het beeld

Doel: elke verandering van het beeld zorgt voor een verandering van de betekenis.

Op te leveren eindresultaat

- 2 foto's (origineel)
- 7 x2 foto's met beeldmanipulatie

Procescriteria

- Je werkproces heb je vastgelegd in je boek (*in het 'reflectieformulier' lees je hoe je dat doet*)

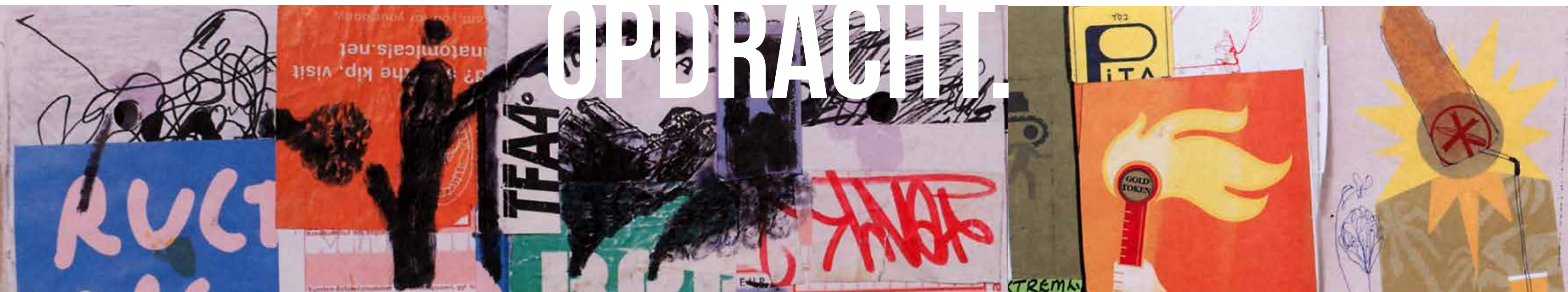
Opdrachtcriteria

- Bij elke aanpassing ben je uitgegaan van het origineel.

- Het meeste heb je analoog gewerkt (of je hebt niet meer dan 50% van alle beeldmanipulaties digitaal (Photoshop) gemaakt).

Succescriteria

- Je hebt jezelf uitgedaagd en bent op zoek gegaan naar verschillende, originele, niet voor-de-hand-liggende oplossingen.
- Je hebt meerde uitwerkingen onderzocht, en de sterkste uitwerking uitgekozen.
- Met jouw beeldaanpassingen heb je ervoor gezorgd dat de betekenis van de foto steeds is veranderd.

Procesboek (dummie)

1. Fotografeer steeds je proces terwijl je werkt. Maak veel foto's van je probeersels, je werktafel, materiaal, schetsjes ...
2. Plak alle foto's direct tijdens of na de les in.
3. Plak ook al je schetsjes en probeersels in.
4. Schrijf er soms toelichtingen bij.
5. Vraag zelf om feedback èn noteer dit.
6. Toon ook jouw eindresultaten in je dummie. Presenteer dat op zodanige (nette) wijze dat het duidelijk is dat dit de eindresultaten zijn. Gebruik bijvoorbeeld één pagina per eindresultaat.
7. Maak een reflectieverslag ter afronding

Schrijf na de afronding van een opdracht een zo'n volledig mogelijk reflectieverslag op je eigen werkproces (max. A4). Om je te helpen kun je daarvoor de leidraad (rechts) gebruiken. Vul dit zelf aan in je eigen woorden. Gebruik korte zinnen en onderbouw je verhaal inhoudelijk goed. Gebruik dus geen 'holle' woorden als 'leuk'. Schrijf of plak het reflectieverslag in je dummie (achter de opdracht).

Reflectieverslag (leidraad)

- Benoem kort de opdracht. *Noteer ...*
- Waar moest het resultaat aan voldoen? (opdrachtcriteria). *Noteer ...*
- Wat was het 'leerdoel' van deze opdracht? *Noteer (eigen woorden) ...*
- Hoe ging het leerproces bij jou; wat lukte en wat nog niet? Wat heb je geleerd? *licht toe ...*
- Vind je - als je naar het eindresultaat kijkt - dat het aan het opdrachtcriteria voldoet? *Ja, nee, deels ... licht toe.*
- Vind je - als je naar het eindresultaat kijkt - dat het aan het succescriteria voldoet? *Ja, nee, deels ... licht toe.*
- Sprak de opdracht je aan (ja, nee, wat wel, wat niet, waarom)? *Licht toe ...*
- Heeft het resultaat je verrast? *Licht toe ...*
- Hoe ervaar je het om uit je comfortzone te komen (ander materiaal/techniek)? *Licht toe ...*
- Wat heeft het je opgeleverd (positief en/of negatief)? *Licht toe ...*
- Vul het verslag zelf aan ...

Reflectie creatief proces

Keuzedeel VHK

Komende weken ga je bij dit keuzedeel verschillende opdrachten doen. Belangrijk voor het de beoordeling van dit keuzedeel is jouw beeldend onderzoek en creatief proces. Dat leg je vast in je dummie. Lees hieronder hoe je dat doet.

Procesboek (dummie)

1. Fotografeer steeds je proces terwijl je werkt. Maak veel foto's van je probeersels, je werktafel, materiaal, schetsjes ...
2. Plak alle foto's direct tijdens of na de les in.
3. Plak ook al je schetsjes en probeersels in.
4. Schrijf er soms toelichtingen bij.
5. Vraag zelf om feedback èn noteer dit.
6. Toon ook jouw eindresultaten in je dummie. Presenteer dat op zodanige (nette) wijze dat het duidelijk is dat dit de eindresultaten zijn. Gebruik bijvoorbeeld één pagina per eindresultaat.
7. Maak een reflectieverslag ter afronding

Schrijf na de afronding van een opdracht een zo'n volledig mogelijk reflectieverslag op je eigen werkproces (max. A4). Om je te helpen kun je daarvoor de leidraad (rechts) gebruiken. Vul dit zelf aan in je eigen woorden. Gebruik korte zinnen en onderbouw je verhaal inhoudelijk goed. Gebruik dus geen 'holle' woorden als 'leuk'. Schrijf of plak het reflectieverslag in je dummie (achter de opdracht).

Reflectieverslag (leidraad)

- Benoem kort de opdracht. *Noteer ...*
- Waar moest het resultaat aan voldoen? (opdrachtcriteria). *Noteer ...*
- Wat was het 'leerdoel' van deze opdracht? *Noteer (eigen woorden) ...*
- Hoe ging het leerproces bij jou; wat lukte en wat nog niet? Wat heb je geleerd? *licht toe ...*
- Vind je - als je naar het eindresultaat kijkt - dat het aan het opdrachtcriteria voldoet? *Ja, nee, deels ... licht toe.*
- Vind je - als je naar het eindresultaat kijkt - dat het aan het succescriteria voldoet? *Ja, nee, deels ... licht toe.*
- Sprak de opdracht je aan (ja, nee, wat wel, wat niet, waarom)? *Licht toe ...*
- Heeft het resultaat je verrast? *Licht toe ...*
- Hoe ervaar je het om uit je comfortzone te komen (ander materiaal/techniek)? *Licht toe ...*
- Wat heeft het je opgeleverd (positief en/of negatief)? *Licht toe ...*
- Vul het verslag zelf aan ...

Opdracht loopt van 14 t/m 21 februari.

Werk tijdens de lessen dan heb je geen huiswerk. Niet af? dan kun je deze afmaken buiten de les.

Succes!